

การพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแนวคิดของกลิคแมน โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย*

THE DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISORY MODEL BASED ON GLICKMAN TONKAEWPHADUNGPIITAYALAI SCHOOL

ศิริยุญา นวะระโต*, พระมหาสกุณ มหาวิโร และฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์
Sirinya Nawato*, Phramaha Sakun Mahaviro and Chatchai Sirikulapan
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Mahamakut Buddhist University Ianna Campus, Thailand
*Corresponding Author E-mail: na.sirinya9@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน 3) ทดลองประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายใน และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายใน เป็นวิจัยกึ่งทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลัง (One Group Pre-Test Post-Test Design) ประชากรครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามดัชนีชี้ความต้องการจำเป็น แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยเดลฟายเทคนิคเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ด้วยฉันทามติ ของผู้เชี่ยวชาญด้วยด้วยค่าสถิติ Medium และค่าสถิติ IQR ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Paired-Sample T-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันด้วยเทคนิคดัชนีชี้ความต้องการจำเป็น PNI ความต้องการอันดับที่ 1 คือ การนิเทศภายในมีค่าคะแนน = 0.95
2. การพัฒนารูปแบบด้วยเทคนิคเดลฟายมีค่าสถิติวิเคราะห์การกระจายตัวภาพรวม IQR มีค่าเท่ากับ 0 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติ และยืนยันว่ารูปแบบ มีความถูกต้อง

* Received December 13, 2023; Revised October 15, 2024; Accepted November 21, 2024

3. การทดลองรูปแบบก่อนและหลังการทดลอง พบว่าผลต่างของค่าเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบในภาพรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.35) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.58) ค่า t =9.21

4. ผลการประเมิน พบว่าหลังการใช้รูปแบบมีประสิทธิภาพสูงกว่าก่อนใช้ ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.72) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67) ค่า t =10.94

คำสำคัญ: การพัฒนา, รูปแบบ, การนิเทศภายในสถานศึกษา, แนวคิดของกลิคแมน

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current status of internal supervision at Tonkaew Phudung Pittayalai School, 2) develop an internal supervision model, 3) test the effectiveness of the internal supervision model, and 4) evaluate the use of the internal supervision model. This was quasi-experimental research using a One Group Pre-Test and Post-Test Design. The population was 21 teachers in grades 1-3. The research instruments were the Needs Index and Expert Questionnaire, which used the Delphi technique to develop an internal supervision model at Tonkaew Phudung Pittayalai School. The experts agreed with the Medium and the IQR statistics. The quality of the instruments was checked by finding the content validity and reliability. The statistic used for data analysis was Paired - Sample T-Test.

Research results found that:

1. The study of the current situation using the PNI needs index technique revealed that the first-ranked need was internal supervision, with a score of 0.95.

2. The model developed using the Delphi technique had a statistical value of 0 for the overall distribution of the IQR for all items, indicating that experts had a consensus opinion and confirmed that the model was correct.

3. The before and after the experiment of the model found that the difference in the mean after using the model was higher than before using the model in the overall mean ($\bar{X}$ =4.35), standard deviation (S.D.=0.58, t =9.21)

4. The evaluation results found that the model was more effective after it was used. Teachers were very satisfied with the mean value equal to the mean ($\bar{X}$ =3.72), standard deviation (S.D.=0.67), and t =10.94)

Keywords: Development, Model, Internal supervision in educational institutions, Glickman's concept

บทนำ

การศึกษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของมนุษย์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ได้มีการบริหารงานในสถานศึกษาได้จัดรูปแบบการบริหารออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป และการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จทางด้านการเรียนรู้หรือไม่นั้น การบริหารวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ดำเนินตามนโยบายของสถานศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายใน ดังนั้นการบริหารวิชาการจะก้าวหน้าจะต้องใช้การนิเทศภายในเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการด้านวิชาการและบริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับชั้น ต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยเฉพาะผู้นิเทศต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่าง ๆ ในการนิเทศให้มาก และต้องการการสนับสนุน ต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ขณะเดียวกัน ผู้รับการนิเทศก็ต้องการการดูแลเอาใจใส่ ต้องการขวัญและกำลังใจและการสนับสนุน การนิเทศการสอนนับว่าเป็นงานสำคัญที่จะช่วยในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน เพื่อนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้ การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้คุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้ได้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน (Glickman Carl D., 1990) จากแนวคิดของ Glickman นี้ สิริชัย มะเวชะ ได้นำแนวคิดมาทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดบ่อมแก้ว พบว่า จากการจัดลำดับจากมากไปน้อย สามลำดับแรก คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนาทักษะ 3) การทำงานกลุ่มและด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดบ่อมแก้ว พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (สิริชัย มะเวชะ, 2562) กล่าวได้ว่าการใช้แนวคิดของ Glickman ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะพัฒนาสถานศึกษาได้มาก

โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ประสบปัญหาด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2563 จากผลการสอบ O-net มีผลการสอบต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ผลการสอบ O-net ปีพ.ศ. 2563 และผลจากการประเมินภายในมีข้อเสนอแนะจากการประเมิน ควรมีการพัฒนากระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม และขาดความต่อเนื่อง (รายงานประเมินตนเองปีการศึกษา (2563) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาด้านการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียนโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย หากไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้จะส่งผลเสียต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายร้อยละ 80% ตามเป้าหมายของโรงเรียน หากสามารถพัฒนารูปแบบการนิเทศได้จะส่งผลดีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อทดลองประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อประเมินผลและพัฒนการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา R&D และการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-posttest Design ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากคณะครูและผู้บริหารจำนวน 20 คนโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sample) และรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาโดยใช้การศึกษาเอกสารและผลการประเมินตนเอง (SAR) โดยได้จัดทำแบบสอบถามความต้องการและจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority

Needs Index (สุมิล ว่องวานิช, 2550) เพื่อหาความต้องการจริง ๆ ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการของคณะครูและบุคลากรของโรงเรียน จากนั้นนำเครื่องมือหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบหาค่า IOC (พิศิษฐ์ ตัณทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้คือ ค่าเฉลี่ย 0.66-1.00 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค Cronbach, Lee J. (1990) และยืนยันรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) (น้ำผึ้ง มีศิลป์, 2559) โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 ท่านตอบแบบสอบถาม 3 รอบ รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารอย่างน้อย 5 ปี 2) ครูผู้สอนมีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ศึกษานิเทศก์ระดับชำนาญการพิเศษ เป็นผู้ตอบคำถามของผู้ศึกษา โดยผู้วิจัยส่งคำถามครั้งที่ 1 ด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Google From) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบกลับมาแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำแบบสอบถามแบบ Rating Scale เพื่อสอบถามในรอบที่ 2 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Medium (ค่ามัธยฐาน) IR (Inter Quartiles) หากมีข้อคำถามที่ยังไม่เป็นฉันทามติ IR (Inter Quartiles) .00-.50 จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปในรอบที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นแตกต่างเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้แก้ไขคำตอบ เพื่อยืนยันรูปแบบและดำเนินการทดลองรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย และวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพและสรุปประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยด้วย สถิติ Paired-Sample T-Test. Ferguson, G.A. (1976)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือ การนิเทศภายในมีค่าคะแนน =0.956 รองลงมา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา =0.566 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้/สื่ออุปกรณ์งานธุรการในโรงเรียน =0.566 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้/สื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ =0.433 การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ =0.366 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่เป็น Active Learning 0.323 แผนการและส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ 0.272 การประสานและพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา 0.131 และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ/ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 0.128 ตามลำดับ

2. การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ค่าสถิติวิเคราะห์ภาพรวมค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ IQR (Inter Quartile Range) มีค่าเท่ากับ 0 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ในทุกข้อคำถามและพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย มีความถูกต้องในด้านหลักการ แนวคิด ทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการทดลองได้

3. การทดลองประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย โดยใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pretest-posttest Design ในภาพรวมคะแนนทดสอบก่อนการทดลองค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.70) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.419) ภาพรวมคะแนนทดสอบหลังการทดลองค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.35) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.581) ผลต่างของค่าเฉลี่ย $t=9.821$ $p\text{-value}.000$ แสดงว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยตามแนวคิดของกลิคแมนมีค่าคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยตามแนวคิดของกลิคแมนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01

4. ผลการประเมินและพัฒนาารูปแบบ พบว่าหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดของกลิคแมน มีประสิทธิภาพจากการประเมินระดับความพึงพอใจของครูต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยมีค่าคะแนน อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.72) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67) และการประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.65) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.61) แสดงว่า รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดของกลิคแมนของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ได้

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงขอนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย จะเห็นได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรจากการศึกษาด้วยดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) อันดับที่ 1 คือ การนิเทศภายในมีค่าคะแนน =0.956 รองลงมาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา =0.566 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้/สื่ออุปกรณ์งานธุรการในโรงเรียน =0.566 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้/สื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ =0.433 การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ =0.366 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่เป็น Active Learning 0.323 แผนการและส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาด้านการ

จัดการเรียนรู้ 0.272 การประสานและพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา 0.131 และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ/หลักสูตรสถานศึกษา 0.128 ตามลำดับ ตรงกับผลการประเมินภายในที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำดั่งนั้นจากการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาล สิ่งที่คุณคนต้องการพัฒนาคือ ด้านการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชัน ขุนนาแก้ว ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชน ขนาดใหญ่ประเภทสามัญ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ประเภทสามัญมีระดับการปฏิบัติการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (อัญชัน ขุนนาแก้ว, 2559)

2. ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอบางหลวง จังหวัดเชียงใหม่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technic) ค่าสถิติวิเคราะห์ภาพรวมค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ IQR (Inter Quartile Range) มีค่าเท่ากับ 0 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติ (Consensus) และยืนยันว่ารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย มีความถูกต้องในด้านหลักการ แนวคิด ทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการทดลองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริชัย มะเวชะ ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว (อัครพงศ์ขุณภูมิ) พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกับครูก่อนให้ความช่วยเหลือ 2) ระหว่างที่ให้ความช่วยเหลือผู้นิเทศ เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่จะสรุปผลการตรวจสอบความช่วยเหลือ 3) การประชุมผลการวิเคราะห์ผลการช่วยเหลือร่วมกับครู และ 4) การประชุมสรุปและวิเคราะห์กระบวนการช่วยเหลือครูทุกขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของกระบวนการช่วยเหลือ (สิริชัย มะเวชะ, 2562)

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 นำรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยนำรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) และด้านการ

พัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ด้วยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ก่อนใช้รูปแบบการนิเทศและหลังใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ผลการทดลองเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การใช้รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่โดยวัดจากประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ paired t-test ผลการวิเคราะห์สถิติด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพภาพรวม มีค่าเท่ากับ ($\bar{X}=4.19$, $SD.=0.512$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) พบว่าผลต่างของค่าเฉลี่ยหลังการใช้ของรูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบในภาพรวม ($\bar{X}=4.35$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.=0.581$, $p\text{-value}=.05$) แสดงว่าประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวิจัยของสิริชัย มะเวชะ ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว (อัครพงศ์ชนูปถัมภ์) พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกับครูก่อนให้ความช่วยเหลือ 2) ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือผู้นิเทศ เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนที่จะสรุปผลการตรวจสอบความช่วยเหลือ 3) การประชุมผลการวิเคราะห์ผลการช่วยเหลือร่วมกับครู และ 4) การประชุมสรุปและวิเคราะห์กระบวนการช่วยเหลือครูทุกขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของกระบวนการช่วยเหลือ สำหรับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานคือ 1) การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ 2) การสร้างวินัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีมงาน 3) การกำหนดปัญหาและเป้าหมายของการแก้ปัญหาร่วมกันของทีมงาน 4) การวางแผนและดำเนินงานตามแผน แก้ปัญหาของทีมงาน 5) การสร้างแรงจูงใจ การเสริมแรงและสร้างขวัญกำลังใจ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพให้ประสบ ความสำเร็จนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) การสำรวจความจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การพัฒนาความสามารถในการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ 3) การจัดกิจกรรมสัมมนาผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 4) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตาม มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนคือ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการบริหารหลักสูตร 5) การนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร 6) การ

สรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการ หลักสูตรของสถานศึกษา 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) การกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) การกำหนดวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือวิธีหาคำตอบหรือวิธีการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน 3) การรวบรวมข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 5) การสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (สิริชัย มะเวชะ, 2562)

4. จากวัตถุประสงค์ในข้อที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครู ที่ได้รับการนิเทศจากรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ความพึงพอใจของครูต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมครูมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ ครูได้จัดทำสื่อเทคโนโลยีที่ตอบสนองผู้เรียน ครูสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนชุมชน และสังคมได้ ครูได้ออกแบบการจัดการเรียนที่หลากหลาย รองลงมาได้แก่ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น รูปแบบการนิเทศนำไปใช้ได้จริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากันและน้อยที่สุด 2 ข้อ คือครูสามารถปรับใช้ได้หลายวิชา และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ตามลำดับตอบสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2

สรุป

รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการด้วยการจัดกิจกรรมโดยการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ร่วมกันในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการจัดประสบการณ์และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนท้องถิ่น สรุปได้ว่าองค์ความรู้จากการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพคือการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมีสมรรถนะตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดงจังหวัดเชียงใหม่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการนิเทศติดตามเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน กับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้

2. ควรนำการศึกษาด้านการนิเทศครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการบริหารนิเทศติดตามงานด้านอื่น ๆ ของทางโรงเรียนเช่นด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป เพราะจะทำให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบครบทุกด้านในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอดงจังหวัดเชียงใหม่ ไปดำเนินการนิเทศในช่วงชั้นอื่น ๆ เช่น ในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายที่มีจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรชั้นพื้นฐานเหมือนกัน

เอกสารอ้างอิง

- น้ำผึ้ง มีศิล. (2559). การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย: การหลีกเลี่ยงมโนทัศน์ที่ไม่ถูกต้อง. วารสารสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ, 9(1), 1256-1267.
- พิศิษฐ์ ตัณทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 24(2), 3-12.
- โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย. (2563). รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR). องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงมหาดไทย. โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย.
- สิริชัย มะเวชะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดบ่อแก้ว (อัครพงศ์ชนูปถัมภ์). วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 186-195.
- สุวิมล ร่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชัน ชุนนาแก้ว. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ประเภทสามัญ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี. ในวิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, Lee J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Ferguson, G.A. (1976). Statistical analysis in psychology & education. 4th ed. Tokyo: McGraw-Hill Kogakucha
- Glickman, Carl D. (1990). Supervision of Instruction. New York: Allyn and Bacon.
- Macmillan, T.T. (1971). The delphi technique. Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development. Monterey: California. (May 1971): 3-5

